

Vzdělávací obor: **Dějepis**
Očekávaný výsledek učení: CAS-DEJ-001-ZV9-008
Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.

Popis úrovně SPLNĚNO

- Uvede příklady toho, jak společnosti reagovaly na nové výzvy a jak se v minulosti měnily instituce a způsoby života spojené s výrobou a hospodařením.

Průmyslová revoluce a život lidí odlišných sociálních vrstev

Autor materiálu: Mgr. Bc. Roman Ziegler

Anotace

Lekce se skládá ze dvou částí – v první části se žáci pomocí různých textů seznamují s průběhem a dopady průmyslové revoluce, ve druhé pak s tím, jak změny vyvolané průmyslovou revolucí ovlivnily život dvou sociálních vrstev – dělníků a kapitalistů.

Zadání pro žáky

1. ČÁST

EVOKACE

1. Frontální práce – učitel snáší nápady žáků na tabuli, aniž by je komentoval, zpochybňoval nebo o nich diskutoval; oceňuje nápady dětí; pokud by žáci neměli na úvod nápady, zkusí nadhodit („co třeba počítač, patří do 19. století“ – NE „A co tedy třeba parník“).
2. Odhalení tématu hodiny – žáci zkouší přijít sami; učitel pak odhalí, pokud žáci neřekli, že se jedná o průmyslovou revoluci, stručně vysvětlí tento pojem, ale detaily neprozrazuje, žáci si o nich budou číst a povídat

UVĚDOMĚNÍ

3. Učitel rozdává každému žákovi Noviny a představí je – zdůrazní jejich „jedinečnost“ – každý žák přečte dva články dle výběru (doptat se na úvod na výběr konkrétních článků – kdo si vybral tento, a kdo tento – pokud by nějaký článek nebyl vybrán vůbec, pak zkusit nabídnout někomu z žáků, kteří mají článek jiný)
4. Žáci si podtrhávají důležité informace „*Budeš to někomu říkat, tak ať jsi připraven*“
5. Navzájem si sdělí zajímavé poznatky – žáci kurzem hledají a vyslechnou o dvou dalších článcích – může být u jednoho dítěte 2 články nebo od dvou dětí po jednom článku
6. Společný snos – učitel klade otevřené otázky dle článků (např. „*Co jste se dozvěděli o parním stroji?*“ „*Kdo vylepšil parní stroj?*“ „*Jaké dopravní prostředky využívaly páru?*“ ...

REFLEXE

7. Návrat k vynálezům z evokační aktivity – žáci reflektují, co se dozvěděli, sami upřesňují, zda to, co bylo zapsáno, patří do 19. století, doplňují další vynálezy – na konci by na tabuli měly být významné vynálezy doby bez těch, které tam nepatří; v případné nejasnosti je možné žákům objasnit z pozice učitele, nebo je nechat najít rovnou v hodině, popř. zadat jako DÚ (dobrovolný)
8. Volné psaní – *Jaký vliv měly objevy na průmyslovou revoluci?* (upozornění, že se to bude odevzdávat a bude si něco číst nahlas)
9. Dobrovolné zveřejnění volných psaní

2. ČÁST

EVOKACE

1. Obrázky dělníků, děti vs. vyfintění elegantí vyšší vrstvy – žáci popisují, co vidí, a interpretují – nejprve ve dvojicích, pak nahlas frontálně
2. Práce s pracovním listem – individuální práce – žáci odhadují odpovědi na otázky; učitel neodhaluje, pouze vyslechne
 - a. Jak dlouhá byla pracovní doba?
 - b. Od kolika let chodili mladí lidé/děti do práce?
 - c. Jakou práci vykonávali mladí lidé/děti?
 - d. Co se dělo, když byli nemocní?
 - e. Byli dělníci rádi, že do továren byly zaváděny stroje? Zdůvodni.
 - f. Jak bydleli bohatí lidé (podnikatelé) – v jakých domech?
 - g. Jakou měli bohatí lidé zábavu, čím se bavili?
 - h. Pracovali nějak bohatí lidé?
3. Práce s 2 texty (sociální vrstvy) – žáci pracují ve dvojici – jeden má chudé a druhý bohaté
4. Sdílení ve dvojici, co se dozvěděli o životě „své“ vrstvy
5. Návrat k odhadům – ve dvojici si žáci upraví odhady – musí využít to, co si přečetl i to, co mu sdělil spolužák
6. Volné psaní – *Chtěl bych žít jako chudý nebo bohatý a proč*
7. Dobrovolné zveřejnění volných psaní

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k občanství a udržitelnosti Zohledňování propojenosti světa KOB-ZPS-000-ZV9-001	<i>Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.</i>	- vytvářím situace a zadání vyžadující prozkoumávání a interpretaci různých souvislostí v místním prostředí a mezi místní, regionální, národní a globální úrovní (využívám postupy místně zakotveného učení a globálního vzdělávání) - podněcuji žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků různých situací a procesů, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení otázek a odpovědí - vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro diskuse žáků o souvislostech různých jevů, procesů a systémů, o významu systémového a celostního přístupu a využívám k jejich vedení osvědčené diskusní techniky

Metodický komentář pro učitele

1. V evokaci na úvod učitel nechává žáky přemýšlet, zapisuje veškeré myšlenky, nevyjadřuje se k nim, pouze se případně doptává.
2. U práce s novinami se učitel přesvědčí, zda si žáci vybrali všechny texty (alespoň jeden žák).
3. Při sdělování informací formou korzování realizujeme alespoň 3 zastávky (každý žák mluví se třemi různými žáky).

Popis ověřování

Během lekce sleduji:

1. Zda si žáci při korzování sdělují informace – učitel prochází a naslouchá
2. Zda žáci propojují získané znalosti do historických souvislostí (nejen popisují fakta)
3. Zda žáci při volném psaní používají informace získané v hodně a zda se v textech odráží různé pohledy na danou dobu, či zda jsou texty podobného charakteru

Zdroje

Odkazy uvedeny u jednotlivých zdrojů